

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
hová a lap szellemi részét megillető közle-
mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
Egész évre 32 korona.
Félévre 16 korona.
Negyedévre 8 korona.
Egy hónapra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
ünneppnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 22.

Egy négyszögcentiméternyi — hirdetési ár
8 fillér. Gyűjtemények, kereskedők és iparosok ár-
kedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor

Nyiltéri cikkek garmond sora után
40 fillér fizetendő

A helyzet.

Budapest, január, 4.

Még mindig az újévi beszédekkel foglalkoznak a legtöbbször a politikai körökben.

Erősen nagy a csalódás, különösen a kormánypárton, mert sokat vártak Tisza új évi beszédétől s jóformán nem kaptak semmit.

A tisztelt miniszterelnök ur jónak látta a jövőre vonatkozólag tartozkodó álláspontot elfoglalni, nehogy maga ellen zudítsa a közvéleményt, a melyet lépésről-lépésre akar a maga számára nyerni.

Elis dicsekedett vele, hogy máris sikerült eddigi szereplésével a hódítás munkája s inkább tűr és vár mindaddig, míg az ország hangulatát megnyeri a maga számára.

Addig legyen csak a pártja csendesen s nyugodtan belül a várakozási állapotba, majd aztán, megmutattja ő, hogy nem ok nélkül nevezték őt el erőskezű politikusknak.

Legnagyobb hatást ért el pártja előtt különben azon kijelentésével, a melyet az obstrukció kiiktására vonatkozólag tett.

A hü mamelukok hidegsége itt egy kissé felolvadt s meg is éljenézték Tiszát, a ki sehogyssem tudta beszédjével hallgatóit fellekesíteni.

Általános a vélemény, hogy Tisza István is ott áll, a hol állott Széll Kálmán április végén s nagy kérdés, hogy alatta a válság megfog-e oldódni.

Tisza István új évi ajándékképpen azzal akar kedveskedni az udvarnak, hogy ebben az évben a civilistát a tervezett két millió korona felállítását fogja kiutaltványozni az udvarnak a magyar kormány által.

A gavallérsághoz azonban bizonyára lesz még szava az ellenzéknek is, a mely nem egykönnyen fog a civilista felemelkedésébe beleegyezni.

Ha még magyar udvartartás volna, így talán meghoznák e nagy áldozatot, de mindaddig, míg a budai királyi palota csak kiránduló hely, nyugodt lelkiismerettel nem lehet és nem szabad a civilistát emelni. Két millió korona évenként a mi budavárunknak sem pénz s ezer meg ezer szükséglet vár kielégítésére.

Tisza István, ki az állami tisztviselők fizetésrendezését az állam pénzügyi viszonyaira való tekintettel tagadta meg, legyen konzekvens és az udvarral szemben sem felejtkezzék meg erről.

Az ellenzék majd annak idején, midőn a javaslat tárgyalásra kerül, bizonyára figyelmeztetni fogja erre Tisza Istvánt, de addig is jó lesz napirenden

tartani, hogy nemcsak lefelé, hanem felfelé is az embernek következetesnek kell lenni.

A helyzetre tartozik a Bánffy-párt szervezkedése is, a mely ez új évvel fogja csak igazán kibontani zászlóját.

Az új pártnak igen sok hívet szerzett Tisza István nemzetiségi politikája, a mely nagyon czukros lehet, hogy a horvátok és szászok azonnal beálltak támogatói közé.

E szomorú jelenséggel a parlamenti küzdelem miatt keveset foglalkoztak a politikusok, pedig nagyon érdemes volna utána járni, hogy a nemzetiségek e hirtelen változása minő árt követel. Az új párt bizonyára nem fogja elmulasztani azt a fátvált fellebbenteni, mely e Flankbewegungot takarja.

Bánffy Dezső iránt a szabadelvű pártban a rokonszenven még mindig nagyon eleven, bizonyítja egy apró, de rendkívül jellemző incidens, amely az újévi tisztelgések alkalmával történt. Mikor a szabadelvű párt tagjai a tisztelgések elvégzése után lejövetlen voltak, egyik képviselő így szólott a főrendiház egyik mellette álló tagjához: „Most pedig menjünk Bánffyhoz!” — Kocsiba ültek és elhajtottak a Bimbó-utcahá Bánffyhoz, aki a napokban politikai akciójának célja gyanánta Tisza kormányzati rendszere ellen való erőlyes küzdelmet jelölt meg. Ez apró, de rendkívül jellemző incidensek kézzelfogható bizonyítékai annak, hogy a szabadelvű pártban még nem igen biznak Tiszának Tisza István uralmának tartós voltában.

A nagykárolyi mandátum. Nagykárolyból jelentik a „Bud. Tud.”-nak: A nagykárolyi mandátum Domahidy Elemér főispánra történt kinevezése folytán megüresedvén, a kerület pártiszínezet nélkül öszszegyűlt polgársága a december 31-dikén megtartott értekezleten gróf Károlyi Györgyöt kiáltotta ki a kerület országgyűlési képviselőjelöltjévé. Gróf Károlyi György a jelöltséget elfogadta s programbeszédét tegnap mondta el. Ellenjelöltje eddig nincsen.

A válság.

Az újévben ma lesz az első ülés a Házban. A harcoló ellenzék folytatja tovább a küzdelmet.

Bartha Miklós, Holló Lajos és valószínűleg Lendl Adolf is élni fognak a zárshoz való jogukkal s aztán következnek a szavazások. Tisza mintha nagyon félne erektől a szavazásoktól, mintha egyik-másik ellenzéki határozati javaslat nagyon bántaná, felszólította lapjaiban, hogy a hétfői ülésen minél korábban és minél számosabban jelenjenek meg.

A szavazások után jön a törvényjavaslat részletes vitája. Ha ez véget ér, jön az ujjongmegajánlási törvényjavaslat.

— Mi a szumir-kérdés mostani állása.

— A szumir-kérdés nagyon sok tekintetben a legérdekesebb tudományos kérdések egyike, a melyek a világ tudósait valaha izgatták. Alig 50 esztendeje annak, hogy a tudósok rájöttek arra, hogy sok évezredekkel ezelőtt élt egy nemzet, a melyről a világnak eddig sejtelve sem volt és csakhamar kiderítették, hogy ez a nemzet akkor, a midőn a szentírás szerint Isten megteremtette a világot, megszűnt existálni és hogy virágzásának csúcspontját ezelőtt tízenöt, vagy huszezer esztendővel érte el. Már ez a fölfedezés egy-maga is annyira érdekes, hogy a legnagyobb mértékben kell iránta mindenkinek érdeklődni, de érdekességét még fokozták a bonyodalmas, a melyek a szumir-kérdés körül folmerültek. Így legelső sorban az, hogy a tudósok használtak tanakodtak azon, vajjon melyik nyelvcsoporthoz sorolják a szumir nyelvet, míg végre majdnem egyhanguan annak a meggyőződésnek adtak kifejezést, hogy a szumir nyelv az ural-altáji nyelvcsalád egy tagja és hogy ebben a nyelvcsaládban a magyar nyelvcsaládhoz áll legközelebb. Erre a meggyőződésre már korábban jutottak volna a tudósok, ha csak félannyi fáradságot fordítottak volna a magyar nyelv megtanulására, mint a mennyit a szumir nyelv tanulmányozásának szenteltek. Így azonban csak uttorbörnek kell őket tekintenünk a szumir-magyar rokonság megállapításában, míg a rokonság alaposabb kimutatását azokra kell bízunk, a kik a szumir nyelv mellett a magyar nyelv alapos ismeretével is rendelkeznek. A kérdés alapos megoldását az is késleltette, hogy Halevy francia tudós tagadta egy szumir névnek, valamint a szumir nyelvnek existenciáját és ez a tudós akkora súlyt tudott adni hóbortjának, hogy a világ összes aszirió-

Ez az a híres javaslat, amelyenél a Tiszával kötött paktum értelmében betervezték Kossuth Ferenc az ő határozati javaslatát, amelyet Barabás Béla már egyszer beterveztett volt előle (de amelyet még ugyanazon az ülésen visszazavattak vele) és amelyet utóbb mégis Holló Lajos adott be.

A kormánypártnak a mai ülésre való berendelése okául mást is suttognak, különösen szabadelvű körökben. Azt, hogy hátha Tisza István hétfőn lehuza a keztyűt és megmutatja az „erős kezét”. Hát ez delikát egy kérdés. Tisza István gróf újévi beszédében nem pengetett erősebb hurokat. Inkább csendesen, rezignáltan, begombolkozva beszélt. Ez persze csak afféle taktika tőle, azért sohasem bizonyis, hogy mivel áll csak egyszerre elő.

Kik üdvözölték Tiszát?

Az a kicsi tábor, mely Tiszát újévkor üdvözölte, a következőkből állt:

Nagy Ferenc, Dókus Ernő, László Mihály, Hegedűs Sándor, Hegedűs Loránt, Dániel Ernő báró, Daniel Gábor, Kristóffy József, Kubinyi Géza, Bolgár Ferenc, Sréter Alfréd, Szócs Pál, Horteleney László, Vörös László, Feilitzsch Arthur báró, Jakabffy Imre, Mandel Pál, Szombathy, Minnich Aurél, Szacszellár, Szivák Imre, Gromon államtitkár, Zsilinszky államtitkár, Mikszáth Kálmán, Boross Jusztin, Hodossy Imre, Teleky Sándor gróf, Szerb György, Horánszky Lajos, Láng Lajos, Szemere Miklós, Karácsonyi Jenő gróf, Baghy, Bekács Gusztáv, Belitska Béni, Blaskovics Ferenc, Bodoky Zoltán, Bujanovics, Csávossy Béla, Csáky Lajos gróf, Csörgő Gyula, Daróczy Aladár, Erdély Sándor, Brezovay László, Esterházy Kálmán gróf, Ehen Gyula, Fischer Sándor, Gorove László, Greskovics Vilmos, Heintz Hugó, Heltai Ferenc, Pap Géza, Klobusitzky János, Lator Sándor, Lónyay Géza, Lindner G., Miklós Ödön, Mohay államtitkár, Morzsníyi Károly, Nagy Sándor, Meményi Ambrus, Neumann Ármán, Nyegre László, Osztrólczy Miklós, Pokár Gyula, Podmaniczky Frigyes báró, Rabár Endre, Révai Mór, Sándor Pál, Schmidt József, Serényi gróf államtitkár, Szajhely Gyula, Sulyovszky Dezső, Traushenhfels Emil, Vancsó Gyula, Vesztér Imre, Weisz Bertold, Werner Gyula, Wolfner Pál, Popovics L. Jospovich Géza, Graenzenstein államtitkár.

A B. Hírlap Kossuthról

A Budapesti Hírlap legutóbbi számának vezércikkében a többek közt a következők olvashatók Kossuthról:

A Kossuth Ferenc beszédje nyílt bevallása annak a hitnek, — a mit mi tagadni vagyunk kénytelenek, — hogy az alkotmányra tett esküt a fejedelem semmibe sem venné, mihelyt a nemzet többsége a nemzeti törekvések megvalósítását követelné.

A ki ily hamis hittel vesz részt az ország politikájában, annak kár azért a politikáért csak egy lépést is tennie, mert az a politika csak a nemzet tévedésbe ejtésére és a nemzet és királyi háza között a bizalmatlanság keltésére és ébrentartására alkalmas, de nem arra, hogy a nemzetet és a reá támaszkodó dinasztíát nagygyá és hatalmassá tegye.

Az olaszok győzelme.

(*) Midőn Széll Kálmán a múlt év Szilveszter éjjelén a kiegyezési tárgyalások bevégezte, az eredményt e szavakkal fejezte ki: „Nincs győző és nincs legyőzött”. A Rómában ugyancsak Szilveszter napján aláírt provizóriumra ezen szavakat nem alkalmazhatjuk, hanem inkább ezeket: Győztünk, de sokkal inkább legyőztettünk.

Győztünk azért, mert a famózus 3 frt 20 kros klauzula el lett törölve és helyébe a 20 arany forint vám, tehát a régi tarifának autonóm vámtétele lesz érvényben, az ideiglenes szerződés 9 havi tartamára. Legyőztettünk pedig azért, mert az olaszoknak azon engedmény lett megadva, hogy a decz. 31-ig intradált, vagyis hozzánk már eladott és szállítás alatt levő, de decz. 31-ig még el nem váltott borok 1904. jan. 1-től kezdődőleg, egy hónapon belül a régi 3 forint 20 kros vámmal jöhetnek be.

A mi győzelmiünk értéke a nullával egyenlő. A 20 aranyfrankos vámnak ugyanis csak elméleti értéke van, mert az 1904. év folyamára vámtételeinkre szánt borokat az olasz már ugys behozta, illetve a most kieszközölt egyhavi haladékkal behozni fogja. Évi 700.000 hektoliter borból többet a közös vámtételek a 3 forint 20 kr vám mellett is felvenni képes nem volt és most 12 hónap alatt beavatottak becsleszerint, 1.300.000 hektoliterre rug a pusztán Fiumén és a horvát parton behozott olasz bor; míg a jövő hóban megmozgatható olasz bort 200.000 hektoliterre becslik. Vagyis az 1904. évre különben behozható bormennyiséget teljes mértékben behozta.

Elismerjük, hogy azt meg nem akadályozhattuk, hogy a naptári év végéig az olasz időt kihasználja és annyi bort hozzon be, amennyit csak képes. Ezt tehát ami kormányaink terhére róni sem lehet, igenis az már a mi kormányaink beleegyezésének lehetett csak eredménye, hogy még további 120—200.000 hektoliter utban levő és még utnak indítható bor jöjjön be. Kérdés most már, hogy volt-e szükség ezen engedmény megadására?

Az olasz vámháborúval fenyegetődzött, de ismerve a kölcsönös áruforgalom adatait, ezeknek a fenyegetődzéseknek alapja éppen nem volt. Az olasz fenyegette kormányunkat, hogy a lóra, fára és különösen a bécsi iparcikre káros, a kizárással egyértékű vámot fog kivetni, hogy ha az eddigi előnyeit, amit a borvámklauzulában bírt, egy vagy más alakban ismét meg nem kapja. Aki azonban a legjobban félt attól, hogy fenyegetéseit komolyan találjuk venni és inkább a vámháborút választjuk, az éppen az olasz volt.

Most ugyanis, a déli gyümölcs és nemsokára a korai őszel és a gyümölcs-export megindulásának küszöbén, óriási csapás lett volna Olaszországra nézve ezen cikkeknek kitiltása. Akinnek csak egy kissé érzécséges gazdasági érzeke van, annak ezt nem kell magyarázni. — Ami kiviteltünk illeti, a

melyet az olasz megfenyegetett, az éppen szolgáltatott okot az ijedelemre. Lovainkat az olasz nem nélkülözheti, de Amerikától ily olcsó és jó lovakat nem is kaphatott volna.

A tölgyfára pedig nekünk kiviteli vámot kellene vetni, mert az most már egy kis mennyiségben levő és aggasztóan fogyó czik, amit országunknak vissza kellene tartani, saját, mindinkább emelkedő dongaszükségletünk fedezésére. Egészen másként áll a dolog az osztrák alpesi tartományok puhafájával és az osztrák indulstria érdekeivel. Ezek a vámháborút megérezhették volna.

Előttünk tehát tisztában volt már régóta az, hogy az olasz szerződés megkötésénél nem a magyar és osztrák kormányok verekednek meg az olaszszal, hanem a magyarnak kell egymagában megküdeni az olasz és osztrákkal. Eppen azért nemis vártunk semmi jót e tárgyalásoktól és balsejtelmünket az eredmények igazolják.

Igy aztán érthető az a mesteri formula, amelynek leple alá a fennálló szerződés egyszerű meghoszabbítását belebujtatták.

Tulajdonképpen két nemzetet kellett dupirozni. A magyart és franciát. A magyarnak be kellett adni egy hóra a klauzulát, amit keservesen el is nyelünk. A franciának pedig odamutatják a 20 arany forintos vámot, de az olasz bor mégis bejuthatott a klauzulával. Búvárság mutatvány az egész, mely bennünket érzékenyen megkárosít a franciákat pedig ellentünk boszantja s ez ott boszulja meg magát, ahol tudja — legutóbb a magyar juhok kizárásával La Villetteből.

LEVÉL.

Hangverseny.

Marosujvár, jan. 2.

A hogy estve a lámpák felgyulnak, immár szokatlan sürgős forgás váltja fel az élet csendjét, hogy idegen ember alig tudna eligazodni mi van készülőben. — Két barát találkozik egymással első kérdés „hová mégy?” probára, — két különböző irányból jövő tisztviselő — persze a fiatalabb gárdából — találkozik egymással, kérdés hová? hová? válasz dalárdába, mamák, lányok, garda-dmok jövése, menése mind arra enged következtetni, hogy itt nem mindennapias dologra kerülnek. — Hogyne kérem, nagy-dolog, szép és nemes ügy megteremtése, megvalósítása, magyarul mondva „nyélbe ütése” van tervbe véve, a mely ügy hivatva legyen a szegénység nyomorban és elhagyatottságban örök pihenésre tért munkásainak tisztességese temetését biztosítani.

Ugyanis a mi hivatali testületünk és társadalmunk közkezdveltségnek örvendő tagja a mi arany száju szent Jánosunk Szabó Albert főmőrnök, a helybeli bánya munkások „Temetkezési együletének megvalósítását tűzte ki célul és annak létrejöttéért fáradságot nem ismért tevékenységgel működik, hogy nemcsak szíve sugallatát követe ezáltal is üdvössel jót tegyen a rajongásig szeretett bányászokért.

Igen de ám minden kezdet nehéz, mai nap mindenhez pénz, alap és ujra pénz kell, mert a munkások fillérjei csak időmultával tudnák a kellő eredményt elérni.

TARCZA.

A magyarok ősrakonsága.

— Dr. Somogyi Ede a szumirokról. —

A tudományak — különösen a nyelvés történetudományok — alig van melyebb háttérű és bennünket közelebből érdeklő problémája, mint a szumir-kérdés. Elgondolni azt, hogy tíz-huszezer esztendővel ezelőtt élt egy nagy, művelt, ragyogó nemzet a világon, amely a magyarnak ősapja volt — még ábrándnak is dicsőségs.

Pedig kézzelfogható, szakszerű kutatások után megállapított tények és adatok bizonyítják ezt, ami így első tekintetre dőre álomnak látszik. Igen, a magyarnak már voltak elődei akkor, midőn Európa büszke modern népei még szét szórva, s hogy ez így van, az nagy elégtételünk nekünk. Sajnos, hogy mindezt nagyon kevesen tudják, s akik tudják is, azok se igen veszik komolyan.

Van a magyar tudományosságának és hírlapírásának egy kiváló munkása Somogyi Ede dr., aki csak a nyáron adta ki „Szumirok és magyarok” című kiváló munkáját. Ő a legalaposabb és a legteljesebb ismerője nálunk, de több ízben kifejtette már magvas és gondolkodásra készítő nézetait. Egy újságíró a napokban meginterwievolt Somogyi drt. az újév alkalmából a szumir-magyar rokonságra vonatkozólag, még pedig oly irányban, hogy miként lehetne a magyar társadalmat e kérdés iránt fogékonygá tenni?

Somogyi Ede dr. a következőkben fejtette ki nézeteit:

logusai két évtizeden át csak arról vitakoztak, vajjon ekszisztált-e a szumir nép és nyelve, vagy sem. Most végre tisztulni kezd a helyzet, Halévy tanával kudarcot vallott és ma már kivüle és egy-két követőjén kívül az összes asziriológusok határozottan azon az állásponton vannak, hogy a szumir nép, így tehát a nyelve is ekszisztált, sőt a legkiválóbb tudósok hozzám intézett leveleikben arra az állásponton helyezkednek, hogy a szumir nyelv ural-altáji nyelv és hogy a világ összes nyelvei között a magyar áll hozzá legközelebb.

Igy tehát a magyar tudósokra nagy kötelesség hárul a szumir kérdés tisztázása körül?

— Mindenesetre, csak hogy nekünk nincsenek szumirológiaink: az a kevés ugynevezett tudós, aki a világ előtt szumirológusnak adja ki magát, talán egynek, vagy kétónak kivételével nem, abszolote nem ért a dologhoz és így ezektől nem várhatjuk az ügynek előbbre vitelét. De az volna a kisebbik baj, hogy nem értenek a dologhoz és hogy tudományukat tárczaizikvebből merítették. Sokkal nagyobb baj az, hogy rossz indulatukkal és irigységükkel másokat is megakasztani igyekeznek abban, hogy ebben a reánk nézve annyira fontos ügyben valami eredményt elérhessenek. Engem is egymás után érnek a támadások olyanoktól, akiknek erre semmi kvalifikációjuk nincs. Az egyik azt lobbanítja szememre, hogy a szumirokról írt könyvem megírásánál külföldi kutatókat használtam; a másik pláne arra az álláspontra helyezkedik, hogy újságíróknak nem szabad tudományos dolgokkal foglalkoznia, mert könnyen úgy tűnhetnének fel a közönség előtt, mintha csakugyan tudós volna. Ilyen a mi tudósa-

ink eljárása és nagyon természetes, hogy ily viszonyok között a szumirológia sem mehet előre. Tudósaink maguk tudatlanok és tőlük még évszázadokig aludhatna ez az ügy és amellett még rossz hiszeműek is, mert nemtűrik, hogy mások, akik szerintük nem tudósok, vagy jobban mondva nem tartoznak a klikkhez, valamit tegyenek a dolog érdekében.

— Mit kellene tenni ilyen körülmények között?

— Az én nézetem szerint leghelyesebb volna, ha a közönség maga venné kezébe az ügyet. Miután ugynevezett tudósainktól semmi sem várható, nézetem szerint a kérdést csak úgy lehetne megoldani, ha nagyobb szabású mozgalom indulna meg, amelynek az volna a célja, hogy nálunk mentől több fiatal ember szentelhesse magát a szumir nyelv, tanulmányozására, továbbá, hogy előkészítések egy előásziai expedició, amely megszerezne az anyagot egy assir, illetőleg szumir muzeum felállítására. Az összes művelt nemzetek versenyeznek abban, hogy az ősrégi kincseknek legalább egy részét maguknak biztosítsák: angolok, franciák, németek és amerikaiak évtizedek óta folytatják az ásást előászsiában és alig mulik el hét, hogy hir ne jönné arról, hogy valami nevezetes fölfedezést tettek. Az eddig elért eredmények nagyon csekélyek azokhoz képest, amelyeket még elérni lehetne. Az eddig elért eredmények nagyon csekélyek azokhoz képest, amelyeket még elérni lehetne. Az amerikai Hilprecht, aki az ősrégi Nippur ássa ki legutóbbi jelentésében azt mondja, hogy a naponként 400 munkással folytathatná a munkát még legalább 200 esztendőig dolgozhatna ebben az egy városban. Eddig még nagyon kevést ástak ki és Winckler Hugó

azt állítja, hogy az eddig elért eredmény egy aránylik ahhoz, a mit még azután ellehetne érni, mint 1: 100000-hoz. Mily óriási térünk nyílna nekünk is, akik legközelebbebből vagyunk abban a dologban érdekelve, ha rátudnánk magunkat szánni, arra, hogy komolyan hozzá fogjunk a munkához. Csak egy kevés komoly akarat és némi érdeklődés kellene ahhoz, hogy a többi művelt nemzetel ezen a téren is versenyezzünk.

— Egyelőre mi volna a kötelességünk, hogy ezt a versenyt előkészítsük?

— Mindenekelőtt az, hogy más művelt nemzetek módjára ázsiai társaságot alakítsunk, amely azt a célt tűzné maga elé, hogy egy ázsiai expedició előkészítsen. Olcsó könyveket adna ki, a melyek az eddig elért eredményeket ismerttékné és pénzt gyűjtene az expedició céljaira. A külföldi tudósok hozzám intézett leveleikben arról biztosítanak engem, hogy 80—100000 kor. elég volna arra, hogy egy magyar expedició utnak indítsunk. A külföldi hasonló társaságok egyike vagy másika szívesen befogadná a magyar társaságot és nem irigykednék, ha osztoznia kellene a magyarral a dicsőségre és a kincsekben. Szomorú dolog hogy ez a társaság még eddig nem jött létre akadémiánkat és kormányunkat egyaránt terheli a mulasztás, mindketten a mi tudósainkra hallgattak és ezért nem tudunk előbbre jutni, pedig legfőbb ideje, hogy megfeszített munkával bebizonyítsuk a világ előtt, hogy a legrégibb kultúra az ő magyar kultúra volt és hogy a mai civilizáció az ő magyarok civilizációján alapszik.

Szamosvölgyi vasút részvénytársaság.

11628—A IV. sz.

— 1—1

Pályázat.

1904. évben az alább csoportonként felsorolt anyag- és számszámokra lesz szükségünk és azoknak szállítását zárt írásbeli ajánlati tárgyalás útján kívánjuk biztosítani.

A szükséges anyagárak és tárgyak a következők:

I. csoport. Erdei termények és faipar cikkek. Lucfenyő deszka, jegenyefenyő deszka és palló, fűrészelt tölgyfűrész, kőris, körte és diófa palló, vasalt taliga, portárca, csirokseprű és szénkosár.

II. csoport. Üvegárak. Egyszerű, kettős solin, rubin vörös, smaragd-zöld, csont és homályos üveg-tábla-telepüveg, lámpacsepe, lámpahenger, vizállást mutató üveg.

III. csoport. Fonott és szövött árak, textilipar cikkek. Lámpabekék, kenőpárnák, kender, csepű, gyapothulladék, portöröl kender, gördöny vászon, kanavász, fehér és fehéritetlen vászon, takaró ponyva, függönyszövet, falikárpit, heveder, tömlő és különféle színekek.

IV. csoport. Bőrművek. Fényesbőr, kidolgozott juh és őzbőr, géphajtszija és sajtoló ülés szegély.

V. csoport. Ruggyanta árak. Ruggyanta tömítő lemez és szalag, ütődő gyűrűk, csigargóg és egyszerű tömlő.

VI. csoport. Olaj és zsírművek. Faggyu, szurok, fáklya, stéarin gyertya, égőkence, kő, valkin-ásvány és hengerolaj, szappan.

VII. csoport. Festőanyag. Kence, fénymáz és enyv. Asvány és vegyi festékek, lenolaj, terpentin, lenolaj kence, bőr, előkészítő, kocs- és zománc-fénymáz, enyv, dextein.

VIII. csoport. Féművek. Fehérréz, horgany, sárga- és vörösréz bádóg, vörösrézcső huzal és rud, dárkony, ón, ólom és ólomzár.

IX. csoport. Acél és vasművek. Öntött angol szerszám és bessemer-acél, acél, bordázott vas, fehér, tál- fedél- és vaslemez-bádóg, vasmenetű, anyás és fűrészlap, csavarház, vízvezeték és mozdony forraló cső, fűrészlap, vashuzal, sodrotszerű lánc, alátét-lemez, vas-, sodrony és kárpitos szeg, arbrons és kazán szegecs, gömbölyű-, lapos-rács és szögvas, csavarkapocs, ütődőrud, tekeresrugó és más apró vas-anyagok.

X. csoport. Kefekötő árak. Festő-, mázó- és fénymázoló ecset, mesző, teleptisztító- és óráskéfe.

XI. csoport. Távirati anyagok. Colloud-féle elem, viaszos huzal.

XII. csoport. Rézműves-, bádógos árak és fémipar cikkek. Lámpa- és lámpás-alkatrészek, sárga-réz-, személykocsi-felszerelések, feskendező és olaj-kanna, jelző és oszlop lámpa, pénzláda.

XIII. csoport. Különböző anyagok, vegyszerek, sók és savak. Arnyékszek csésze, hódvéd anyag, kátrány, asbet lomez, lemezpapír, reszelőnyél papírból, üvegpapír, csiszoló vászon, csiszoló korong, szivacs, löször tajtkó, borszesz, carbolineum, rézgálic, szóda, kén, salétrom és sósav.

XIV. csoport. Szerszámok és eszközök. Csákány, német és francia csavarkulcs, csipetű, vágó és fahasító fűjsze, harapó-, sodrony-, csipő fogó, amerikai csigafuró fához és fémhez, közfűrészlap, kapa, föld-hányó-, hóhányó- és salaklapát, ásó, reszelő, gyalu, vasalt emelőrud, szekerce, mérőszalag, stb.

A fent felsorolt anyagok és számszámokban szükségletünk magában foglalja részletes kimutatás az ország valamennyi kereskedelmi és iparkamarájánál, az országos iparegyesületnél, a budapesti kereskedelmi muzeumnál, valamint igazgatóságunk anyag-szerkezeltési osztályában megtekinthető és ezen utóbbi helyen, a költségek megtérítése mellett, megszerezhető.

Az említett kimutatásban felvett mennyiségek a tényleges szükségletet csak megközelítőleg fejezik ki, miért is az általunk a tényleges szükségletnek megfelelően felelhető vagy leszállítható.

A szállítás elnyerésére vonatkozó ajánlatok benyújtására nézve, a következők szolgáljanak irányadónak.

A hazai ipar pártolására való tekintettel meg-jegezzük, hogy a hazai gyártmányok szállítására ki-váló súlyt helyezünk és elsősorban azon gyárak és iparok ajánlatát vesszük figyelembe, akik hazánkban önálló gyár vagy iparteleppel bírnak és akik saját gyártmányukat ajánlják és szállítják.

A közvetítő kereskedelemmel szemben ugyanezen elvet alkalmazzuk és főleg azok ajánlata számíthat figyelembe vételre, akik hazai gyárakból származó cikkek szállítására tesznek ajánlatot.

Az iverkint egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlat lepecsételve és a borítékon ezen felirat-lal. „Ajánlat anyag és számszámok szállítására 11628—A IV. számhoz” igazgatóságunknál Désen, legké-sőbb 1904. évi február hó 10-ig nyújtandó be, vagy ide beküldendő.

Az ajánlat akár egész csoportokra, akár a cso-portok egy bizonyos részére, külön-külön is tehető.

Az ajánlatban az ajánlott tárgyra korona ér-tékben, számmal és szóval kiírva, darab, méter, ki-logramm, illetve köbméter számítás egység szerint, a szamosvölgyi vasút egyik, az ajánlattevő által szaba-don választott állomásra (legzelszerűbben Kolozs-vár—Apahida m. á. v. Zilah vagy Nagybanja ha-tár állomásunkra) történő bérmentes szállítás mellett, ingyen csomagolással és minden engedmény nélkül, nettó árakban számítva, teendő ki.

Az ajánlatban megemlítendő, hogy ajánlattevő ajánlatával az afelett hozandó határozat közléséig, kötelezettségben marad.

Az ajánlattal egyidejűleg, dési központi pénztá-runknál bánatpénz teendő le. A bánatpénz az aján-lott anyag mennyiségének megfelelő érték 5 száza-léka. A bánatpénz vagy készpénzben, mely nem kamatoz, vagy letételül általánosan elfogadható érték-papírokban teendő le.

A bánatpénz letételének megtörténte az aján-latban feleltendő ugyan, de az arról központi pénztá-runk által kiállított letétjegy az ajánlatához hozzá nem csatolandó.

A szállítás a szamosvölgyi vasútnál érvényes általános és részletes szállítási feltételekben elírt módokatoknak megfelelően teljesítendő.

Ezen szállítási feltételek igazgatóságunk anyag-szerkezeltési osztályában, a hivatalos órák alatt be-

tekinthető, vagy ott megtekinthető és pedig az előbbi példányonként 40, az utóbbiak 20 fillér fize-tése mellett.

A minták és rajzok szerint szállítandó tárgyak mintái, vagy rajzai ugyancsak anyag-szerkezeltési osz-tályunkban tekinthető meg vagy ott, az önköltségi ár megtekintése mellett megszerezhető.

Az ajánlattevőről feltesszük, hogy úgy az álta-lános, valamint a részletes szállítási feltételeket, nem különben a rajzokat és mintákat ismeri és ezeket magára nézve kötelezőnek tekinti.

Ezen kötelezettségnek az ajánlatban határozott kifejezés adandó.

Minden ajánlattevőtől megkívánjuk, hogy ajánlatában az ajánlott anyagok és tárgyak származási és gyártási helyét megemlítsék és ha az hazai származású, ennek valóságát a magyar ke-serkedelmi és iparkamara által, melynek területé-ről az ajánlott anyag, vagy tárgy származik iga-zolni tudja.

A szállítást elnyert ajánlattevőnek, a szállí-tott és kifogás nélkül átvett anyagok és tárgyak-érti követelését, szabályszerűen kiállított számla ellenében, az áru átvételétől az átvett 30 napon belül a szamosvölgyi vasút hivatalnokai, altisztjei és szolgálai nyugdíjalapja javára fordítandó 1 szá-zalék levonásával, dési központi pénztárunknál, készpénzben egyenlíthetik ki.

Fentartjuk magunknak azt a jogot, hogy az ajánlatok között, tekintet nélkül az árakra és az ajánlattevő által esetleg kikötött feltételekre, sza-badon választhassunk, valamint azt is, hogy az egyes csoportokba foglalt különféle anyagok és tárgyak szállítását, két vagy több ajánlattevő kö-zött megoszthassuk.

Ezen feltételekről eltérő ajánlatokat és azokat, a melyek a kitűzött határidő után érkeznek be, vagy táviratilag tételnek, nem vesszük figyelem-ben. Dé, 1903. december hó 31-én.

Az igazgatóság.

sz. 6073—903. tkvi.

1306. 3—3

Hirdetmény.

Gyeke községre nézve az 1892. XXIX. t. c. értelmé-ben a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekgyő-ző-könyvekbe való bejegyzése és a telekgyőző-könyvi bejeg-yzések helyesbítése iránti eljárás befejeztével, az azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, a kik az 1886 évi XXIX. t. c. 15 és 17 §-ai alapján, ide érte e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5 és 6 §-ában és az 1891. évi XVI. t. c. 15 §. a) pontjában foglalt kiegészítései is, valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. XVI. t. c. 15 §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzéseket vagy az 1886. XXIX. t. c. 22 §-a alap-ján történt törések érvénytelenségét kimutathatják, e vég-ből törési kereseteket hat hónap alatt, vagyis az 1904 évi július hó 31-ik napjáig bezárólag a telekgyőző hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törési kereset annak a harmad-ik személyeknek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szer-zett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886 XXIX. t. c. 16 és 18 §-ainak eseteiben ide érte az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. c. 5 és 6 §-ában foglalt kiegészítései is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis 1904 évi július hó 31-ik napjáig bezárólag a telekgyőző hatóságához nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellent-mondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik az 1—2 pontban körül-írt esetekben kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bárm-ily irányban sértve vélik — ideértve azokat is, a kik a tulaj-donjog arányának az 1889. XXVIII. t. c. 16-ik §-a alap-ján történt bejegyzést sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekgyőző ható-sághoz hat hónap alatt vagyis 1904. évi július hó 31-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosz-szabbítható záros határidő elmulta után az említett be-jegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időköz-ben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jo-gainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a menynyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telek-győző hatóságnál átvehetik.

Miről érdekeltek értesítenek.
A kir. járásbírósg mint telekgyőző hatóság.
Mócs, 1903 évi december hó 23-án.

Torday Sándor,
kir. bíró.

Br. Bánffy Kázmir és Ferencz

tulajdonát képező Szamosfalva és Pusztaszentmiklós községek határain fekvő birtok eladó, esetleg bér-beadó. A birtok áll körülbelül:

4 katasztrális hold belsőség, 252 katasztrális hold szántó, 117 katasztrális hold kaszáló, 32 ka-tasztrális hold szénafű, 19 katasztrális hold legelő, 25 katasztrális hold berek és vízfolyás, 43 katasz-trális hold erdőből, összesen 492 katasztrális hold. Kolozsavártól 8, az Apahidi vasútállomástól 4 kilométer távol fekszik.

Tejgazdaság előnyösen folytatható.

Épületekkel felvan szerelve.

Bővebb felvilágosítást ad Br. Bánffy Kázmir vármegyei főjegyző Nagyenyeden, a hova az aján-latok is küldendők. 2—3 1305

Magyar fém és lámpaárny-gyár

részvénytársaság gyári raktára
Kolozsavárt, Mátyáskir.-tér 15 sz.

1233 Gyár Budapest, Kőbányán. 16—16

Ajánlja gyártmányait: Pompás csillárok, asztali- és függő-lámpákat, valamint egyszerű lámpákat közönséges használatra.

VILLANY-csillárokat,

állványok,

írásztali be-

rendezések,

gyertyatartó-

kat stb. stb.

legméréskel-

tebb gyári

árak mellett.

Ugyanott kapható valódi amerikai o petroleum, „Király-olaj” o mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és ro-banthatatlan. — Helyben minden mennyiség — házhoz szállítatik.

Egy 35 éves, szorgalmas gazdatiszt, Kolozsavárt vagy vidékén, gazdatiszt, raktárnoki vagy bármiféle hozzá illő állást elfogad. Érti a szőlő új rendszeresítését, mit kitűnő bizonyítványai igazolnak. Az ismeretlen-ség hiányában becses pártfogást kér. A felesége ki-tűnően főz, együtt vagy külön is szolgálatba lép-hetnek azonnal, vagy később, 1000 korona óvadékat előrelefizet. Czim: Vasut-utca 10. Simon Dániel. 1301

Feltűnő eredmény! Általános megelégedés!

T. cz. Van szerencsém értesíteni, hogy T. cz. házilag készítettő igen jó

likörök és rumok

előállítására kitűnő francia likör és rum aromákat hozok forgalomba, melyeket 1 liter likör vagy rum ké-sztéséhez való adagokban árusítok. Készítése: gyors, olcsó és tiszta! Használati utasítás minden üvegen van.

Bürger Frigyes

drogueria és illatszer ko-reskedő Mátyás király-tér,
Allasch, Benedictiner,
Anisette, Császárkörte
Ananas, Curacao,
Barack, Kávé (Mokka)
Chartreuse, Rózsá,
Kömény, Rum Jamaika
Maraschino, Rum Ananász
Vanillia

1206 23—100

A ki jót akar, kérjen

győri gyártmányu

Koestlin-

féle legfinomabb kéksz-biszkvit-

TEA-SÜTEMÉNYEKET.

1089 31—40

Kapható Kolozsaváron:

Szele Márton, Adi László,
Bréver János, Gergely
Ferencz utóda, Ifj. Gróf
Lőrincz, Havas Armin,
Pap Ernő, Somlyay László,
Weress László, Zsi-linszky Antal uraknál.

SÁRGA JÁNOS

ékszerész és műtővő, egyházfelszerelési műintézete Kolozsavárt,
Mátyás király-tér 13 sz. TELEFON 354 sz. Mátyás király-tér 13 sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát és modern technika vívmányaival felszerelt műintézetét. Elvállalja ékszerek, díszműtárgyak, ezüst evőeszközök, egyházfelszerelési cikkek, nem-különböző díszmagyar ékszerek készítését, javítását és stilszerű átalakítását.

Szíves megkeresésekre rajzok-kal és költségvetésekkel a legnagyobb készséggel szolgál
787 73—x

SÁRGA JÁNOS,
ékszerész és műtővő.

Speczialisták gyer-mek felvételekben.

JOÁNOVICS TESTVÉREK

fényképészek, Mátyás király-tér 32 sz.

Elsőrendű műterem: készít platin és fé-nyes képeket kívül nagyításokat, aqua-relleket, olajfestményeket meglevő kis képek után. Öltözök a n. é. közönség rendelkezésére állanak. A téli hónapokban a műterem minden helyisége fűtve van.

TELEFON 150. TELEFON 150.

(Ezelőtt KATÓ J.)

Kis dolgok, a melyek fontosak!

Nincs szebb a világon, mint szép kalappal, gyönyörű fehérneművel és divatos nyakken-dővel megjelenni. A mely élvezetet

olcsón megszerezheti

Bittó Rezsőnél.

1170 152—200